

YURDUMUZDAN HABERLER

ELEKTRONİK SANAYİİ

Türkiye'de geniş, bir televizyon şebekesinin kurulması konusunda İkinci Beş Yıllık Plan çerçevesinde alınmış olan karara uygun olarak Türkiye'de artık radyo ve televizyon parçalarının yerli olarak imal edilmesi, böylece bu sanayi montajcılıktan kurtulması fikri benimsenmiştir. Bu görüşün açıklanması üzerine geçen yıllarda birçok yabancı firmalar bu meyanda Hollanda'dan Philips, A.B.D'den I.T.T., Japonya'dan Hitachi ve Nippon Electric, Fransa'dan Tompson ve C.S.F., yine A.B.D'den Westinghouse firmaları muhtelif tarihlerde Devlet Plânlama Teşkilâtına müracaat ederek böyle bir sanayi Türkiye'de kurmaya hazır olduklarını belirtmişlerdi. Fakat, D.P.T. ve Sanayi Bakanlığınca ayrı ayrı yürütülen çalışmalar neticesinde Türkiye'de komple bir elektronik endüstrisinin kurulması hususunda gerçek talep seviyesinin ve teknik imkânların daha etraflıca tesbit edilmesi zarurî görülmüştü. Bu nedenle, böyle bir sanayi bazı kollarının R.C.D. ülkelerinde ayrı ayrı gelişmiş oldukları gözönünde tutularak projenin R.C.D. ortak amaçlı projeleri çerçevesinde ele alınması uygun görülmüştü. Muhtelif R.C.D. toplantılarında bu sanayi bilhassa Türkiye ile Pakistan arasında ortak bir proje olarak geliştirilmesi konusu incelenmiş ve nihayet 25 Haziran 1969 da R.C.D. Bakanlar Konseyinin onuncu toplantısında bu konu diğer 55 proje meyanında ele alınmıştır. D.P.T. den alınan son bilgilere göre R.C.D. ülkeleri uzmanları kendi ülkelerinin Elektronik Sanayii potansiyeli hakkındaki raporlarını bu ay içinde Pakistan'da yapılacak bir toplantıya götürerek bu sanayi R.C.D. ye dahil hangi ülkelerde ve hangi kollarında kurulmasının uygun olacağı hakkında karar vermişlerdir.

SAYAÇ STANDARTLARI:

7 Temmuz 1969 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan kararname ile Türk Standartları Enstitüsü tarafından hazırlanmış TS/461 «Alternatif Akım Elektrik Sayaçları» standardının yayımı tarihinden 6 ay sonra mecburî olarak uygulanmak üzere yürürlüğe konulacağı kararlaştırılmıştır.

SEYİTÖMER SANTRALİNİN TEMELİ ATILDI

Enerji camiasında uzun yıllar sözü edilen SEYİTÖMER termik santralının temeli nihayet 6 Temmuz 1969 tarihinde Başbakan Süleyman Demirel tarafından atılmıştır.

Santralin tesisi için Etibank uzun yıllardan beri çapa sarfetmekteydi. Seyitömer santrali ile ilgili tartışmalardan birisi Keban Hidroelektrik

Santralının ihalesi sırasında olmuştu (Bak. Elektrik Mühendisliği mecmuası Mayıs 1964) Santralin yapılabirlik etüdüleri 1967 yılında E.İ.E. İdaresi tarafından Fransız Sofrelec firmasına yaptırılmıştır. Santralde 2 adet 150 MW, lık ünite bulunacak ve santral tevsi edilmeye müsait olacaktır. Santralin yılda 2200 GWh enerji üretmesi beklenmektedir. Tesisin ilk ünitesi 1971, ikinci ünitesi de 1972 yılında işletmeye girecektir.

Kazanlar Stein-Ruben (Fransa) firmasının, diğer teçhizat ta GIE (İtalya) firmasının tesis edilecektir.

Tesis toplam olarak 125 milyon TL. sına mal olacaktır. Muhtelif kısımların maliyeti İse aşağıdaki gibidir.

	Ünite 1	Ünite 2
Kazanlar	\$ 8.482.000 TL. 36.355.000	\$ 7.168.000 TL. 33.000.000
Türbin-	\$ 7.697.000	\$ 7.620.000
Generatör	TL. 20.000.000	TL. 19.600.000
İnşaat ve	\$ 496.000	\$ 201.000
Müşavirlik	TL. 2.496.000	TL. 2.400.000

Yurdumuzda yapılmakta olan büyük tesislerle ilgili bazı ihale neticelerini okuyucularımızın ilgisini çeker ümidiyle veriyoruz. Fiatlar CIF'dir.

Keban Santral ile ilgili ihaleler

Türbinler; Companie des Ateliers et Forges de loire (Fransa) 4 adet,
16.491.000 F.F + 4.264.000 TL.

Generatör: Siemens + AEG (Almanya) H-GIE (İtalya)
19.484.000500.— D.M. + 9.750.968 TL.

Trafolar Reaktörler : Alstom - Jeumont (Fransa) + Marelli (İtalya) ve Industrie Electriche di Legnano (İtalya) 13 adet tek fazlı trafo, 7 adet reaktör, 1 oto trafo

Vinç : F. Krupp (Almanya) 1 adet 550 ton
1.015.230 D.M.

Grkçekaya Santral Ue ilgili ihaleler : AID kredisi olduğu için sadece Amerika firmaları katılmıştır.

Türbinler : Allis - Chalmers 3 adet 103 MVA
2.579.040.— 5

Generatör : Allis - Chalmers 3 adet 103 MVA
2.741.537.— 5

Vinç : Pasifile Coast Eng. Co. 230 ton 1 adet
395.250.— 5

DÜNYADAN HABERLER

YUNANİSTAN — 320 MW kurulu güçte 1000 Gwh enerji üretecek Kastraki su santrali servise girmiştir. Tesis 95 metre yükseklikte bir toprak dolgu barajı İhtiva etmektedir. Barajın inşaatı Yunan firmalarınca yapılmış ve tesisin kurulmasında Ebasco firması (ABD) müşavirlik hizmetlerini görmüştür. Baraj ve Santralin inşaatı, Yunanistan'da, İlk defa plânlanan zamandan önce tamamlanmıştır.

PAKİSTAN — Tarbela barajının inşaatı hızla ilerlerken, Batı Pakistan Enerji ve Su idaresi 126 milyon dolar'a malolacak, Karaşl ile Tarbela barajı arasındaki 500 kV. enerji nakil sistemine ait plânlan açıklamıştır. 500 kV.'luk hat Muttan, Lyallpur, Guddu ve Hyderabad Santrallerini Tarbela'ya bağlayacaktır. Hat güzergâhları ile ilgili etüdler Ruslar tarafından yapılmaktadır. Tarbela bölgesindeki İşler toplam olarak 900 milyon dolar'a malolacaktır. Diğer taraftan aynı bölgede kurulacak olan 800 MW gücündeki Guddu termik santrali inşaat kısmı ihale edilmiştir. Guddu, tamamlandığı zaman Asya kıtasındaki enbüyük termik santrallerden biri olacaktır.

A.B.D. — Dünya Bankası tarafından yaptırılan bir etüd, Dünyadaki Elektrik Malzemesi imalâtçı firmalarının 2 grupta birleşmekte olduklarını ortaya çıkarmıştır. Grupların liderleri Amerikan firmalarıdır ve liderle ortaklar arasında gerek teknik gerekse malî bağ vardır. Gruplar :

I. Grup :

General Electric (ABD), Lider
AEG - Telefunken (B. Almanya)
Alsthom (Fransa)
GEC - AEI (İngiltere)
Toshia (Japonya)
ASGEN (İtalya)

II. Grup':

WestInghouse (ABD), Ldler
Siemens (B. Almanya)
Jeumont - Sohneider (Fransa)
ACEC (Belçika)
Engllsh Electric (İngiltere)
Marelli (İtalya)
Mitsubishi. (Japonya)
BBC (İsviçre)
ASEA (İsveç)
Hitachi (Japonya)

A.B.D. — Edison Electric Instltute yeni araştırma projeleri ele almıştır. Bunlardan biri, iki yıllık bir programla tek hat stabllite analizi hybrid hesaplayıcıları, emniyet analizleri, sistem

eşdeğerlerinin etüdüdür. Diğer bir araştırma konusu ise Doğru Akım kesicileridir.

İNGİLTERE — İngiltere'de yeniden organize edilen ve sayıları ikiye indirilen Nükleer Enerji ile ilgili firma gruplarından Britlsh Nuclear Forum'un başkanlığına Kıbrıslı bir Türk olan S. A. Galip getirilmiştir. S. A. Galip, esasen daha önce The Nuclear Power Group Ltd.'in genel müdürü idi.

B. ALMANYA — Dünyada 1961 yılında 168.000 teleks aboneli varken bugün bu miktar 350.000'e ulaşmıştır. B. Almanya'da 1961 de 37.000 bugün ise 64.000 abone bulunmaktadır. Siemens, dünyada mevcut teleprlnterlerin % 30'unu, teleks santrallerinin ise % 40'ını imal etmiştir.

İSVEÇ — İsveç Devlet Enerji Kurulu, kreozot emdirilmiş ağaç direkler yerine plastik direkler kullanmak için etüdler yapmaktadır. Böylece işçilik ve bakım masraflarından % 40-45 tasarruf Bağlıyacağını hesaplamaktadır. Bu direkler, aynı büyüklükteki ağaç direklere nazaran 1/5 nisbetinde hafiftir. 8 m. lik bir direk 25 kg'dır. Ve fiyatı \$ 20 civarında olacaktır.

YUNANİSTAN — Yunanistan Sanayi Kalkınma Bankası, içme suyu temini için aritma tesisleri kurmaktadır. Bu tesisler güneş enerjisinden İstifa etmektedir. 1967 de halen dünyanın en büyük güneş enerjisi aritma tesisi Patmosda kurulmuştur. Bu tesisde günde 40 - 50 ton su elde edilmektedir.

YUNANİSTAN — Yunanistan da 1972 de bitecek 5 yıllık programda 820 km 150 kV ve 45000 km 15 kV luk hat yapılmış olacaktır. 1968 sonu itibariyle sisteme bağlı köy sayısı 2657'yi bulmuştur. 1969 da 1110 köye elektrik götürülecektir. 1969 sonunda Yunanistan nüfusunun % 93 ü elektrik almış olacaktır. 1968 de Yunanistan'da üretim % 10 artarak 7210 GWh olmuştur. Entekkonekte sistemin kurulu gücü % 22 artarak 1720 MWa ulaşmıştır.

SOVYETLER BİRLİĞİ — S. Rusya, Moskova İle Vladsvostok (Pasifik Okyanusu kıyısı) arasındaki 6200 mil uzunluğunda bulunan Trans Sibiry tren hattının ikinci yarısını da elektriklelendirmektedirler, ilk yarı birkaç yıl önce servise alınmıştır. Bu vesile ile S. Rusya Alternatif ve Doğru akımla çalışabilen bir lokomotif servise sokacağını ilân etmiştir. S. Rusya'da Demiryolu elektrifikasyonu Doğru akımla başlamıştır. Şimdi, ekonomik sebeplerle Alternatif akıma dönüşmektedir.

ÜYELERİMİZDEN HABERLER

Üyemiz Ömer Esen, Northern Electric .Co Ltd.'in Montrealdeki «Digital Transmission Systems and Equipment» kısmında çalışmak üzere Kanada'ya hareket etmiştir.

Açıkgöz 7 Haziran 1969 günü nişanlanmışlardır. Mutluluklar dileriz,

*

Bayan Mebşure öngün ile Üyemiz Müçteba Buharalılar 18 Temmuz 1969 günü evlenmişlerdir. Mutluluklar dileriz.

Bayan Şernin Akçan ile Üyemiz Hüseyin

ACI BİR KAYIP

Üyemiz Kâzım Rüknettın özkul

11 Haziran 1969 günü hayata gözlerini yummuştur. Kâzım Rüknettın özkul 1910 yılında İstanbul'da dünyaya gelmiş yüksek tahsilini Fransa'da Paris Elektrik ve Makine Okulunda (Ecole Spéciale de mécanique et d'électricité) yapmıştır. 1938 yılı mezunu olan üyemiz uzun yıllar Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi Elektrik Bakım İşleri Müdürü olarak Karabük'te çalışmıştır.

Merhuma Tann'dan rahmet, kederli ailesine ve yakınlarına başsağlığı dileriz.

Merhuma Tann'dan rahmet, kederli ailesine ve yakınlarına başsağlığı dileriz.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER BURSU

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Daimi Temsilciliğinden alınan 10 Temmuz 1969 tarihli yazıda, Birleşmiş Milletler UNIDO Teşkilâtı ile Hollanda Hükümetinin «Electric and Electronic Industry» konusunda Hollanda'da 6-7 aylık bir kurs tertipledikleri, memleketimizden de en az 5 sene pratik tecrübesi olan mühendislerin aday gösterilebileceği bildirilmektedir. Kurs Delft'deki «Research Institute For Management and Science» de başlayacak olup, Philips Şirketindeki 4 aylık pratik eğitimle devam edecektir.

Söz konusu kursa Elektrik Mühendisleri Odasından, Posta Telgraf ve Telefon İşletmeleri Genel Müdürlüğünden ve Türkiye Radyo ve Telerizyon Kurumu Genel Müdürlüğünden konu ile ilgili birer elemanın aday gösterilmesi uygun görülmüştür. Seçilecek adayların, Dışişleri Bakanlığında temin edecekleri formülleri 4 er adet doldurmaları sağlanarak en kısa zamanda Dışişleri Bakanlığı Uluslararası Ekonomik Kuruluşlar Dalresi Genel Müdürlüğüne bildirilmesi gerekmektedir.

Kursa iştirak etmek isteyen üyelerimizin çok acele Odamıza müracaatı rica olunur.